

"Hem Kur'ân'ın içinde öyle bir göz var ki, bütün kâinatı görür, ihata eder ve bir kitabın sayfaları gibi kâinatı göz önünde tutar, tabakatını ve âlemlerini beyan eder." cümlesini izah eder misiniz?

Kur'an, Allah'ın ezeli ilim ve kelim sıfatından süzülüp gelen bir kitap olmasından dolayı bütün kainatı görür bir göze, işitir bir kulağa sahiptir. Yani Allah nasıl bütün kainatı görüp işitiyor ise, onun kelamı olan Kur'an da kainattan bahsederken bu görme ve işitmeye dayanıyor, ona göre kainattan bahsediyor demektir.

Dolayısı ile Kur'an'ın kainatı insana basit bir el kitabı gibi tarif edip ders vermesi gayet basit ve anlaşılır bir şeydir. Çünkü sanatı en güzel sanatkarı tarif edip ders verebilir. *Kainat sanat, Allah bu sanatın sanatkarı, Kur'an da bu sanatın izah ve tarif edilmesidir.* Yani Kur'an Allah'ın kainattan doğru ve sadık bir şekilde bahsetmesidir.

"Kur'ân, şu kitab-ı kebir-i kâinatın bir tercüme-i ezeliyesi ve âyât-ı tekviniyeyi okuyan mütenevvi dillerinin tercüman-ı ebedîsi ve şu âlem-i gayb ve şehadet kitabının müfessiri ve zeminde ve gökte gizli esmâ-i ilâhiyenin mânevî hazinelerinin keşşafı,.. "(1)

İnsan soyut akli ile, kainatın hal diliyle bize verdiği mesajları idrak ve ihata edemiyor. Bunun en güzel somut delili; insan aklının mahsulü olan felsefenin hakikatleri anlamak ve anlatmaktaki acziyetidir. İnsanlığın düşünce tarihine baktığımız zaman, hiçbir felsefi ekol, kainatın dilini çözümleyememiştir. Yani kainatta verilmek istenen mesaj ve maksatları keşfedememiştir. Edenler de kıyısından köşesinden, bazı kırıntılarını tespit edebilmişlerdir ki, bu da insanlık için yeterli değildir. Felsefi doktrinlerin insanlık tarafından denenip, işe yaramadığı ve insanlığı saadete ulaştıramadığı tecrübe ile sabittir.

İnsanlığın bu acizliğinden, bu çaresizliğinden dolayıdır ki; Allah, peygamberler ve kitaplar göndererek, kainatın dilini ve maksatlarını, insanlığa çözümleyip takdim etmiştir. Bu ilahi kitaplar içinde de, kainatı bütünü ve derinliği ile en güzel ve en mükemmel izah ve tercüme eden Kur'an-ı Kerim'dir.

Nasıl dilini bilmediğimiz bir turist karşısında aciz ve çaresiz kalıp, bir mütercime ihtiyaç hissediyor isek; aynı şekilde kainat ve içindekiler de dilini bilmediğimiz bir turist gibidir. Onun dilini anlamak için bir tercümana ihtiyacımız vardır. Turistin diline tam hakim ve vakıf olmayan bir tercüman, nasıl maksadı ve mesajı ifade edemez ise; kainatın diline hakim ve vâkıf olmayan filozoflar da kainatın

maksatlarını ve mesajlarını insanlığa bildiremezler. Bu yüzden insanlık, kainatın diline vâkif ve hâkim olan Kur'an'ın tercüme ve tefsirine muhtaçtır.

Mesela; kainat içinde ölüm bir mesaj, bir kelimedir. İnkarcı filozoflar, bu mesajı ve kelimeyi, yokluk ve hiçlik olarak tercüme ediyorlar. Kur'an ise ölümü daimi ve baki bir alemin bir başlangıcı ve bir geçiş noktası olarak tercüme ve tefsir ediyor.

Kur'an-ı Kerim; insanlık ölüm ile yokluğa ve hiçliğe gitmiyor, bilakis ebedi bir aleme ebedi yaşamak için sevk ediliyor diyerek, insanlığın aciz ve çaresiz kalbine bir merhem, bir ilaç oluyor.

Maddeci felsefe; tercüme özürlü bir rehber iken, Kur'an-ı Kerim; hakiki ve şaşmaz bir mütercim ve rehberdir.

"Ezeli tercüman" tabirinde şöyle ince bir nükte vardır, o da şudur: İnsanın kafa feneri hükmünde olan aklı; ancak maddi alem üzerinde hareket edebiliyor. Hatta maddi alemin uzak noktalarına da ulaşamıyor. Halbuki alemler, sadece bu maddi alemlerle kayıtlı ve sınırlı değildir. Allah'ın mülkünde insan aklının anlamakta zorlanacağı çok alemler ve noktalar vardır. İnsan aklının bu alemleri ve noktaları çıplak aklı ile yani vahyin yardımı olmadan anlaması ve ihata etmesi mümkün değildir.

Halbuki vahiy; Allah'ın ezeli ilminden süzülüp gelen bir rehber olmasından dolayı, değil kainatı, Allah'ın bütün mülkünü kuşatacak ve ihata edecek bir mahiyettedir. Demek varlık olgusunu bütününü ile tarif ve tasvir etmek; ancak vahye mahsus bir özelliktir. İşte bu nokta ezeli ve ebedi tercüme şeklinde ifade ediliyor. Kur'an'ın bir ucu maddi alemde iken, diğer ucu vacibü'l-vücut olan Allah'ın Zat-ı Akdesi ve sıfatlarındadır. Böyle ihatalı bir kelama karşı, insanın kafa feneri hükmünde olan salt aklını ileri sürüp kibirlenmesi, gerçekten komik ve acınası bir durumdur.

Evet, insanlığın saadet ve mutluluğu; ancak semadan inen Peygamber Efendimiz (asm)'in ipine sarılmak ile mümkündür. İnsanların kafasından çıkan vehimli çürük iplere sarılmak, insana saadet ve mutluluktan çok, bela ve sıkıntı getirir...

(1) bk. [Sözler, Yirmi Beşinci Söz.](#)